

יום שישי, י' בסיון התשפ"ה

06 ביוני 2025

נאומו של מפקד פיקוד ההכשרות והאימונים והגיס המטכ"לי היוצא, אלוף דוד זיני

הוריי משפחתי מפקדים וחברים ערב טוב!

אני מסיים ברגשות מעורבים תקופת שירות ארוכה ומשמעותית בצה"ל. תקופת מלחמה שעדיין לא הסתיימה, זכיתי להיות שותף לה בעיקר במאמצי העזר שלה בבניין הכוח ומאחורי הקלעים של המעשה המבצעי ופחות מלפנים. מבחינת הפיקוד אני עוזב את כל פקודיי בערפל מסלולי ביחס לאופן התפקוד לאור השינויים וברמה האישית יציאה אל מרחב חדש מאתגר ומסקרן אך לא ברור. ומנגד אני חש שמחה גדולה על כל מה שזכיתי להיות, לתרום, לפעול ולהיות שותף, בכל 32 וחצי שנות שירות. על זכות שאלפיים שנה התפללו וייחלו לה מיליוני יהודים ואני כננס על גבי ענקים זכיתי לה במנה כפולה ומכופלת. האמת שאני מסיים פרק ארוך של קרוב ל-45 שנים שכן מאז היותי ילד קטן כבן 4-5 חלמתי והתכוננתי לשירות הצבאי כבן נאמן לעם ולמדינה עוד חוליה קטנה בשרשרת ארוכה.

כבן לאומה הפותחת את יומה באמירת תודה אני אפתח בתודה על כל מה שזכיתי וסליחה על מה שלא. ראשית אפתח בתודה לריבונו של עולם או אם תרצו "נצח ישראל שלא ישקר ולא ינחם כי לא אדם הוא להתנחם" עניין שדורות על גבי דורות בעם ישראל ראו בו מקור גאווה ואחריות גדולה ואילו אויבינו ראו בו מקור לשנאה אלימות וברבריות.

תודה על שזיכני להיות בן לעם הזה ולהיות בין משרתיו. תודה על שזכיתי להיכנס בשלום ולצאת בשלום בגוף ובנפש. תודה על כל מה שזכיתי וזכתה משפחתי בזכות השירות בצה"ל. זכינו להיות שותפים לתקומת ישראל בארץ ישראל. תודה על המפגש עם המוני אנשים טובים וצדיקים המוסרים נפשם באהבת חינוך למען עמינו מדינתנו. תודה על מפקדים נאמנים שחינכו, לימדו והוו מודל לחיקוי ומעוררי השראה שראו את יתרונו וייתרונו עם חסרונותיי בנחת בסבלנות ובאומנות כמחנכים דגולים.

תודה להוריי ומחנכיי לאורך השנים שחינכוני לחיות בן נאמן לעם ולמדינה ולמוסדותיה מתוך ענווה התבטלות לעם ישראל ללא תנאי, ומתוך הבנה כי חזרתינו לארץ ישראל וקיומנו בה תלוי בהבנה כי כולנו גוף אחד ממש. בין אם נוח ובין אם לא נוח. בין אם קל ובין אם קשה ואף כואב.

תודה על חינוך לראיית המאחד על פני המפריד, וכי כל מה שנראה כמפריד בנינו הרי שהוא כאיין וכאפס למול אחדותנו העמוקה והוודאית. "כאיש אחד בלב אחד", אני מניח שזהו אחד העוגנים היציבים ביותר בחיי, בזכותו יכולתי להיות פקוד ומפקד נאמן, למשימות, לפקודים, לעם ולמדינה, גם בעתות מחלוקת וסערה צבאית וציבורית.

תודה מיוחדת לאשתי היקרה ולילדיי היקרים, לחמותי ולחתניי וכלתי שצועדים אנו יחד במשימה המיוחדת הזו. ברשותכם לא ארחיב כי נעמי אינך מסתדרת עם זה. רק אומר בקצרה, תודה נעמי! שלי ושלכם שלך הוא. ילדיי היקרים לעיתים המסע לא היה קל אך אני יודע שאתם מלאי שמחה על הזכות העצומה. תודה על גיבוי ושמחה בדרך.

תודה נוספת למפקדיי ורעיי לדרך: כיון שאנו במלחמה לא ראיתי לנכון שנעשה אירוע גדול, ובכל זאת מפגש קטן הייתי חייב לכם ולעצמי. חברים ושותפים רבים היו לי בדרך חלקם נפלו בלחימה על המדינה והגנתה זכרם נצור בליבי. חבריי היקרים אין לי מילים שיתארו את התודה על חברות ושותפות אמת. ובעיקר על הזכות שאני חש בלהיות חלק מכם, שותף שלכם ותלמיד שלכם. תודה על כל מה שהייתם עבורי ובעיקר תודה על מה שאתם למען העם והמדינה.

לאנשי ההכשרות והאימונים: תודה לכם על מה שאתם חבורה צנועה וחרוצה מאוד מאוד הפועלת הרחק מאור הזרקורים ותהילת הניצחון מי יכל לשער את כשירות זרוע היבשה ויחידותיה בלעדיכם. אתם חבורה מסורה ונפלאה חבורה זריזה "ושרירית" דעו לכם תרמתם תרומה מכרעת לכושר התמרון של צה"ל בכלל וליכולת לנצח במלחמת "חרבות ברזל" בפרט. אני מסמן שתי תרומות משמעותיות ביותר:

א. תרמתם לאיכות האימונים והכשרה שלא הייתה לנו קודם.

ב. אפשרתם לזרוע לעסוק בבניין כוח ארוך טווח תוך פניות מלאה מאתגרי התפעול היום יומי.

המשיכו לפעול ברוח זו ללא קשר למבנה הארגוני שיסוכם. ייתכן שדווקא המבנה הארגוני השם אתכם בענווה הרחק מאור הזרקורים הוא התיקון הגדול לו אנו זקוקים אחרי הכישלון הנורא של שמחת תורה. המשיכו לפעול בצניעות למען הנכון והנצרך ללא תלות בנראות ובמשוב חיצוני.

רעיי כמו שיש לנו חלק בהצלחה כך יש לנו חלק משמעותי גם בכישלון הנורא. אנו מחנכים ומכשירים את מירב כוחות ומפקדי היבשה, אסור שנאמר "יידנו לא הייתה במעל". כישלון בסדר גודל כזה אינו כשל נקודתי, אלא כשל רוחבי עמוק ולכולנו חלק בו ועל כולנו האחריות לתקנו - כל אחד בגזרתו. חזקו ככל הניתן בקרבכם ובקרב פקודיכם את תרבות הצניעות והאמת ואת תודעת השליחות למען העם והמדינה והאחריות הנובעת ממנה. עשו הכל משום שזוהי האמת, השאר כבר יגיע מאליו. בעיניי האמת היא הבסיס לכל. הבסיס לחברות ולאחדות, מתוך הנחה שאיננו חפצים באחידות אלא באחדות. האמת היא הבסיס לפעולה, הבסיס לתפקוד ארגוני תקין, הבסיס להשתפרות והיא אף הבסיס לאומץ. כאינך שם את עצמך במוקד, אתה לא חושש מנטילת סיכונים מחושבים ואמץ הלב הופך למזוקק ונכון יותר.

אנשי גיס 446: ניתן להיות מתוסכלים מאי הפעלת הגיס וניתן גם להסיק מסקנות ביחס לבניין הכוח כתוצאה מאי הפעלת הגיס. אני רוצה להזכיר שישנו כלל פו"ש בסיס האומר 'יצמצם דרגי פו"ש מיותרים' במלחמה בצפון כתוצאה מסיבות ואילוצים רבים לא פעלנו באופן המצריך הפעלת גיס. כל מהותו של הגיס הוא כמפקדה משימתית לסייע בחלוקת העומס הקוגניטיבי הפיקודי או המטכ"לי. אין ספק שבמידה ומתמרנים תמרון משמעותי לעומק או בגזרה רחבה הגייסות מהווים כלי חשוב ונצרך אבל לא כאן המקום לדון בנושא.

למרות שלא הופעלנו באופן רשמי השכלתם לפעול בצניעות וענווה לקידום מוכנות לשלב שלא הגיע, לסייע לפיקוד לאוגדות בדגש על אוגדה 210, לפיקוד הדרום וליחידות נוספות. הפגנתם במעשיכם את ההבנה כי אנו לא הנושא, צה"ל והניצחון ואזרחי מדינת ישראל שאנו שילוחיהם הם הנושא. מודה לכם מכל הלב על מה שאתם ערכית ומקצועית. בטוח שבכל דרך תמשיכו לתרום ולסייע לאתגרי הביטחון שלנו.

ואחרי ההודאה על מה שזכיתי אעבור לבקשת היחס על שאינו רצוי "לא בכל הדרכים שרציתי ללכת הלכתי בדרכים שהלכתי טעיתי וודאי לא פעם אחת".

ראשית אני מבקש סליחה מכל אלו שנפגעו ממני. אומר בהן צדקי, השתדלתי בכל פעולותיי ומעשיי לפעול מתוך תחושת אחריות כבדה לעמידה במשימה ולהחזרת פקודיי בראים ושלמים בגופם ובנפשם. האחריות, שזר לא יבינה הובילה אותי להעביר את פקודיי במסכת אימונים קשה ומפרכת וכחלק מהכנות ליום פקודה מתוך ידיעה שכל שאעשה יהיה קל ביחס לאתגרים שמזמן שדה הקרב. סליחה נוספת ממי שנפגע לעיתים כתוצאה מחולשותיי או מחסרן במידותיי. חברים יקרים אשמח אם תהיו שלחים נאמנים עבורי וכשתפגשו מי שנפגע ממני העבירו לו את בקשת סליחתי הכנה. האתגר לגשר בין ראיית טובת וצורכי כלל לבין טובת וצורכי הפרט הוא אחד האתגרים הגדולים והקשים העומדים בפני כל מפקד, לא תמיד עמדתי באתגר זה באופן נכון.

מספר תובנות ומסרים לי אליכם חברי ופקודיי. אדבר על האמת והשלום או האחוה. כשמונית לאלוף דיברתי על א' בחזקת 4. שאני מתחייב לפעול על פיו. שר הביטחון העיר לי כי צריך להוסיף את האומץ אז חשבתי שלא צריך כי הוא תוצאה מתבקשת של הארבע הקודמים היום אני מדבר על א' בחזקת 5, בין האמת לאחריות. אהבה, אמון ואמונה, אמת אחריות, אומץ. השתדלתי לפעול לאורם של ערכים אלו בשירותי בכלל ותפקידי האחרון בפרט. ככל שהתקדמתי בצבא הבנתי כי ערכי הארגון הם הבסיס לכל. לעניות דעתי חיזוק כל חמשת הערכים הללו ובדגש האמת תוך מחלוקת לשם שמיים בתרבותנו, תהיה לעניות דעתי המקפצה התרבותית החשובה שתביא לנו מרפא לכשלים המקצועיים שהביאונו לכישלון הגדול בתולדותינו. לעניות דעתי אנו נדרשים להמשיך בהעמקה וחקר ביושר ובאמיתיות צורבת ושורפת בשורשי הסיבות בגללם כשלנו כל עוד לנטפל בשורשים לא נמלא את חובתנו לעם ולמדינה כראוי.

רעיי, אנו נמצאים בתקופה מורכבת, כשליח וכנושא דרגות אין זה מענייני להתעסק בסוגיות חברתיות וציבוריות גם אם מלאי שקר וכזב הם. לא ניתן לי שום מנדט לעסוק בכך ואין לי יתרון על פני אזרחים אחרים מן היישוב. אך מעט שבמעט ומבלי לחרוג, ראוי וצריך להתייחס.

ראשית, ראוי שאנו כמפקדים נחדד את משמעות הביטוי "ממלכתי". כל אחד מאיתנו מגיע מבית גידול ומבית מדרש שונה. לבית הגידול הזה ישנם מאפיינים חינוכיים ותרבותיים שונים. אנשי רוח ומחנכים שונים. אך מעל כל אלו עומדת הממלכה. האומה. היא המקור והשורש לפועלנו והיא השולחת אותנו למשימתנו. דווקא בשם הממלכתיות חובה עלינו להתווכח ולדון ללא משוא פנים וללא סתימת פיות דרקונית.

שנית, לאחרונה עלה המונח "משיחי" לקידומת השית. רעיי, משיחיים אנו כולנו, משיחיים כדוד בן גוריון ומשיחיים כאבות המייסדים של האומה שרואה בחזון הגדול של אומתנו בשורה לעולם כולו. אומר לי מהי משיחיות ואומר לך אם משיחי אני. בכל מקרה, משיחיות אינה מילת גנאי. בזכות נקודת הבערה המתמדת הזו אנו שואפי השתלמות מתמדת בכל תחומי חיינו הפרטים והכללים יחד.

כולכם מכירים אותי שנים רבות. נאמנות ולוואליות בלתי מתפשרת לעם ולמדינה, למוסדותיה ולחוקיה, למערכת הציבורית שלה ולמערכת הפיקוד שלה לא הייתה הצד החלש שלי בלשון המעטה. בתחום זה השתדלתי להיות ממש אדוק. אינני צייתן עיוור מטבעי, יעידו על כך מורי שלחלקם הייתי אתגר גדול. שנים רבות בילדותי הכרתי את הכיתה בעיקר מבחוץ. ההתנהלות מתוך נאמנות לעם למדינה ולמוסדותיה, בלואליות למפקדיי גם כשחשבתי הפוך מהם בנושאים כבדי משקל, והיו רבים כאלו, גם ובמיוחד בתחומים הכרוכים בחיי אדם, באה מהחינוך אותו קיבלתי מהורי וממחנכי הזוכים כעת למנת יתר מוזרה של הכפשה ובז.

גם לנו המפקדים יש אחריות בנושא. במעלה הדרך למדתי כי אנו לא מספיק מכירים זה את זה באמת, אנו יכולים להילחם זה לצד זה ואף למות זה למען זה אך לא תמיד אנו מכירים איש את רעהו ובמיוחד לא איש את פנימיות רעהו. במבייל נסענו ללמוד על מדינות ותרבויות בעולם. ארה"ב, רוסיה, סין ועוד. אך את הכביש לבני ברק לא חצינו כדי ללמוד לעומק את אחינו בשרינו. לא נטשטש. אכן, אנו חלוקים עליהם, יש בנינו מחלקות תהומיות ויש שיאמרו שאף כעס גדול יש כלפיהם. ועדיין לא נתקדם אם לא נכיר איש את אחיו. אחרי שנכיר אולי נגדיל את המכנה המשותף אולי ישתנו הדעות ואולי אף ירבו הגוונים בתוך התמונה היפה של עמנו.

בתקופת המלחמה זכיתי להצטרף למשימת גיוס החרדים לצה"ל ובעיקר לבניית האמון, התשתית והשיח שיהווה גשר לחיבור. יש שם שינויי עומק משמעותיים שמאפשרים פריצה למרחב חדש ומתקדם אך רק אם נבוא מעמדה של אחווה. אני יודע שזה קשה, טעון ומורכב אבל אין שום דרך אחרת להתקדם - אלא אם כן נייצר שיח ענייני, אמיתי, נוקב ועמוק יותר בינינו. לעניות דעתי זה יכול להיות אחד ממסילות הריפוי לבעיות האמון הבין מדרגי השוררות בשורותינו. כך ברמה האישית וכך גם ברמה הכללית.

לעיתים ישנה מחשבה כי עדיף להניח את סוגיות המחלוקת בצד ובכך ירבה השלום ותצמח האחדות. למען ה'שלום' נותר על ה'אמת' שכן ה'אמת' צורבת ובעלת פינות חדות. אך לעניות דעתי לא כך הם פני הדברים. ביהדות מדפי הספרים העמוסים לעייפה עוסקים בעיקר במחלוקות ובדרך בירור האמת, לא בהשטחה. כך גם השתדלתי לנהוג מול מפקדיי ופקודיי. אהבה ואמון מלא תוך משמעת פעולה מוחלטת היא זו שאפשרה לי להתווכח לעומק כי לא היה לי שום ספק בנאמנותי למערכת ונראה לי שגם למפקדיי היה ברור כי אני שותף נאמן, מחויב באופן מלא לעם למוסדותיו ולשליחיו.

חיזוק החתירה לבירור ואמת תביא לנו את השלום בנינו ולאחר מכן גם את המקצועיות לנצח את אויבינו ולהביא את השלום למדינתנו. לפיכך זו המזכרת הקטנה אותה בחרתי להקדיש לכם מפקדיי חבריי ופקודיי היקרים.

אוהב אתכם, מעריך אתכם, ומאמין מאוד בצה"ל, בעם ישראל, במדינה ובמוסדותיה. תודה על שזכיתי להיות בניכם אוהב וכבר מתגעגע.

אני תפילה כי יתקיימו בנו דבריו של נחמיה, צום הרביעי וצום החמישי וצום השביעי וצום העשירי יהיה לבית יהודה, לששון ולשמחה ולמועדים טובים והאמת והשלום אהבו.